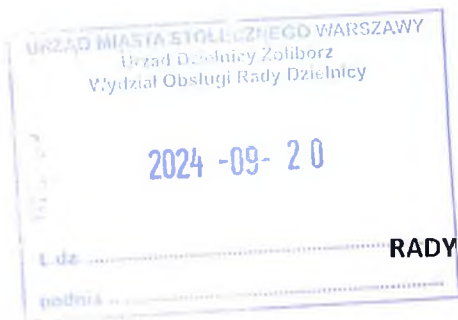

Projekt

DRUK NR

34.02

UCHWAŁA NR...../2024

RADY DZIELNICY ŻOLIBORZ MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

z 2024 r.

w sprawie zaopiniowania projektu uchwały Rady Miasta Stołecznego Warszawy o wzniesieniu pomnika upamiętniającego ofiary ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1939-1947

Na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 lit. i) Statutu Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy, stanowiącego załącznik nr 18 do Uchwały Rady m.st. Warszawy nr LXX/2182/2010 z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutów dzielnicom miasta stołecznego Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2022 r. poz. 9305, ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Rada Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy opiniuje projekt uchwały Rady Miasta Stołecznego Warszawy w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego ofiary ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1939-1947 na terenie Cmentarza Wojskowego na Powązkach Wojskowych w Warszawie.

§ 2. Projekt uchwały Rady m.st. Warszawy wraz z uzasadnieniem stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZASTĘPCA BURMISTRZA
DZIELNICY ŻOLIBORZ M.ST. WARSZAWY
Tomasz Mielcarz

KIEROWNIK
Referatu Kultury
w Wydziale Kultury i Promocji
dla Dzielnicy Żoliborz
Anna Fabiszewska

RADCA PRAWNY
Marta Fabiszewska

NACZELNIK
WYDZIAŁU KULTURY I PROMOCJI
DLA DZIELNICY ŻOLIBORZ
Małgorzata Łowkis-Przybytniak

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr/2024

Rady Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy

z2024 r.

Projekt uchwały w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego ofiary ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1939-1947 na terenie Cmentarza Wojskowego na Powązkach Wojskowych w Warszawie (na wolnej, nieużywanej przestrzeni, położonej na rogu, u styku alejek przy kolumbarium A III i kwaterze A III, w bezpośrednim sąsiedztwie Pomnika Ponarskiego), stanowi realizację wniosku Stowarzyszenia „Wspólnota i Pamięć”.

Projekt złożony przez Stowarzyszenie zakłada ustawienie pomnika w kształcie krzyża, który ma się wpisywać wizualnie w inne miejsca pamięci usytuowane na terenie Powązek Wojskowych, związane z tragedią polskiego narodu na Kresach, tj. w pobliżu upamiętnień o podobnym znaczeniu, tj. Pomnika Ponarskiego, Tablicy „Pamięci Dzieci ofiar działań wojennych”, Pomnika „Orlętom Polskim poległym w obronie Warszawy podczas najazdu bolszewickiego 1920 r.”. Byłoby to również miejsce złożenia ziemi z miejsc kaźni, co częściowo czyniłoby zadość godnemu pochowaniu ofiar kaźni. Według Stowarzyszenia ze względu na niewielki rozmiar, upamiętnienie nie będzie stanowić przeszkody dla kolejnych pochówków.

Zdaniem Stowarzyszenia Skwer Wołyński i Pomnik upamiętniający ofiary Zbrodni Wołyńskiej OUN-UPA nie spełnia w sposób wystarczający zadania utrwalenia pamięci o ofiarach ludobójstwa, ponieważ Powązki Wojskowe są znacznie częściej odwiedzane przez mieszkańców Warszawy i turystów, a zatem takie usytuowanie miałoby znaczny walor edukacyjny.

Koszt wykonania pomnika i prac z nim związanych będzie pochodzić ze środków pozyskanych ze zbiorów pieniężnych prowadzonych przez Stowarzyszenie „Wspólnota i Pamięć” oraz Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Ukraińskich Nacjonalistów we Wrocławiu.

Dzielnica Żoliborz od 1993 r. stara się upamiętniać ofiary i pamięć Wołynia w przestrzeni publicznej. Początkowo u zbiegu ul. Armii Krajowej z ul. Gdańską powstał pomnik 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK upamiętniający żołnierzy walczących od 1943 r. na Wołyniu, Podlasiu, Lubelszczyźnie, a także tysiący polskich cywilów zamordowanych na Wołyniu przez oddziały UPA. Pomnik autorstwa Kazimierza Danilewicza ma formę monumentalnego miecza; fundatorem pomnika był Światowy Związek Żołnierzy AK Okręg Wołyński. 11 lipca 2004 r. m.in. terenowi, na którym znajduje się pomnik nadano nazwę Skwer Wołyński.

11 lipca 2013 r., w 70. rocznicę rzezi wołyńskiej, na Skwerze odsłonięty został Pomnik upamiętniający ofiary Zbrodni Wołyńskiej OUN-UPA, autorstwa Marka Moderau.

Pomnik składa się z siedmiometrowego kamiennego krzyża, na którym wisi okaleczony Chrystus pozbawiony rąk. U stóp krucyfiksu ułożono kamienne bloki z wykutymi nazwami miejscowości, w których Ukraińska Powstańcza Armia dokonała ludobójstwa na Polakach. Pomnik ufundowała Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy wsparciu Dzielnicy Żoliborz.

22 lipca 2016 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił 11 lipca Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej. Od 11 lipca 2017 r. oficjalne uroczystości poświęcone Rzezi Wołyńskiej odbywają się pomniku Nieznanego Żołnierza oraz przy pomnikach na Skwerze Wołyńskim. W uroczystościach co roku bierze udział ok. 500 osób, uroczystości transmitowane są w mediach.

ZARZĘDCA MISTRZA
DZIELNICY ŻOLIBÓRZ M. ST. WARSZAWY
Tomasz Wielarż

KIEROWNIK
Referatu Kultury
w Wydziale Kultury i Promocji
dla Dzielnicy Żoliborz
Anna Fabiszewska

RADCA PRAWNY
Marta Pałaszewska